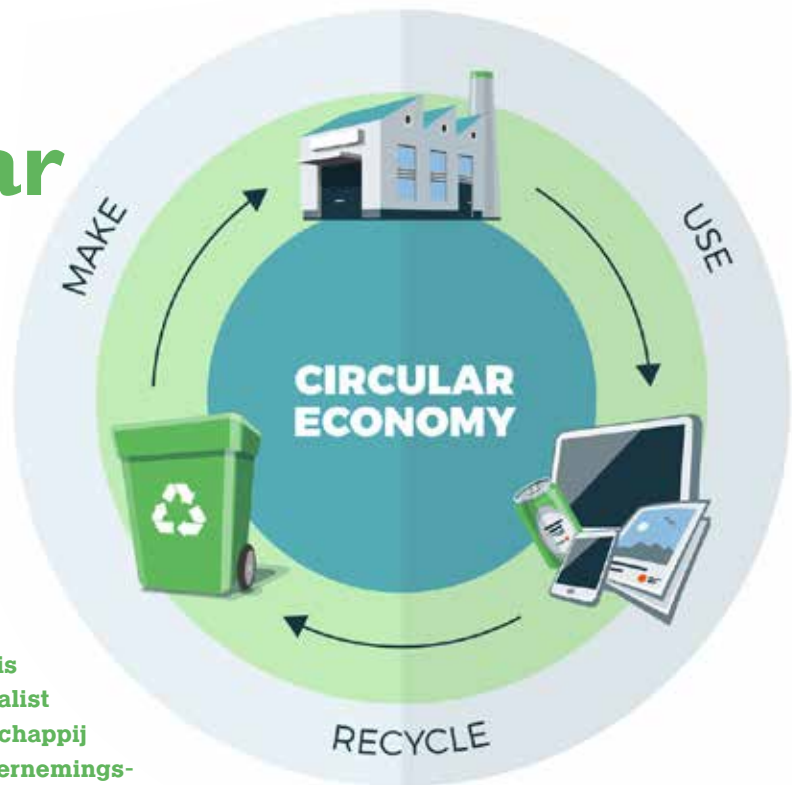

Naar tastbaar circulair ondernemen

We horen vandaag meer en meer over een circulaire economie. Wie zich daar al iets bij kan voorstellen, is Thomas Derveaux. Als businessanalist bij de Openbare Vlaamse Afval Maatschappij (OVAM) bouwt hij aan een circulair ondernemingsmodel. Hij ontwikkelde daarvoor onder andere een website vol Cirkeltips.

OVAM wil tegen 2020 het bedrijfsrestafval met 15% terugdringen. Duurzaam materiaalbeheer is de slogan, weet Thomas Derveaux: "Beter sorteren is de eerste opdracht. Bij onderzoek van restafval bleek dat 20% van de massa er niet in thuishoort.

Maar we moeten evolueren naar circulair materiaalbeheer. Dat verkrijgt je wanneer je afval maximaal vermijdt en meer sorteert, zodat je beter kan recyclen. Ideaal is het materiaal ten volle te gebruiken en de resten terug in de kringloop te brengen."

Uit bevragingen blijkt dat bedrijven nood hebben aan een benchmark en aan praktische raad. Derveaux: "In Vlaanderen doen ondernemingen vaak nog het minimum. Veel familiale kmo's hebben geen milieu- en afvalspecialist. Dat maakt het moeilijk. Toch willen ze weten hoe collega's uit de sector met afval omgaan en welke de best practices zijn. Dat bracht ons op het idee een speciale website te ontwerpen. Die werd Cirkeltips gedoopt."

Cirkeltips

OVAM vertrok van het Integraal Milieujaarverslag. Dat is een jaarlijkse bevraging van de overheid waarbij bedrijven hun afvalstoffen in kaart brengen. Op die manier kent OVAM de Vlaamse afvalproductie bij bedrijven. Men rapporteert met deze cijfers aan Europa en evalueert er het afvalbeleid mee. De nieuwe website richtte zich initieel op

de 15.000 bedrijven die daar vorig jaar aan deelnamen. Ze levert aan wie inlogt de eigen cijfers van de onderneming, de benchmark van de sector en een reeks praktische tips rond afvalbeheer. Daarnaast is er een belangrijk forum: "Via dit forum kunnen geïnteresseerden in dialoog gaan met OVAM, maar vooral met collega's en andere organisaties die actief zijn in de afvalsector. Beheerorganen, zoals Bebat en Recupel, zijn van de partij. Ook kenniscentra, zoals het Vlaams Kunststoffencentrum, Val-i-pac en Go4Circle, stellen hun kennis ter beschikking. Sedert de opstart tellen we

"OVAM wil tegen 2020 het bedrijfsrestafval met 15% terugdringen."

800 nieuwe accounts op de website. Alle functionaliteiten worden gebruikt. We vullen systematisch de tips aan op basis van wat we leren op het forum."

De tips die OVAM meegeeft, variëren van simpele algemene raad naar gespecialiseerd technisch advies. "Een heel belangrijke stap in de evolutie naar een circulaire economie is ervoor te zorgen dat reeds bij de productie over het ontwerp is nagedacht. Zorgen dat een product gemakkelijk te demonteren valt, verhoogt de mogelijkheid om het later te herstellen of de onderdelen en materialen in zuivere vorm te recyclen. Het denken begint dus al in de designfase."

De Cirkeltips-website is slechts één van de OVAM-initiatieven. Circulair materiaalbeheer is niet alleen van belang voor het verminderen van de afvalberg. “Analyses tonen aan dat materiaalgebruik enorm belastend is voor klimaat en milieu. Bovendien is het financieel voordelig voor bedrijven als ze bewust met hun materialen omgaan. Daarom vertrekken we van de levenscyclusanalyse. We bekijken de impact van een product vanaf ontginning tot op het moment dat het afval is geworden. Dat levert niet zelden resultaten op die tegen-intuïtief zijn. Zo kan een plastic meubel veel milieuvriendelijker blijken dan de houten variant.”

Vlaanderen Circulair

Binnen OVAM werkt nog een ploeg aan circulair ondernemen. Het Team Vlaanderen Circulair focust zich op innovatieve zaken en zet die eveneens ter beschikking op een website. Onder de noemer ‘Doeners in Vlaanderen’ plaatsen ze honderden inspirerende voorbeelden van goede praktijken binnen en buiten Vlaanderen in het daglicht. Het betreft bedrijven die werken aan circulaire bedrijfsvoering. Derveaux: “Het gaat bijvoorbeeld over de verschuiving van de verkoop van goederen naar het huren van diensten. Bij lampenproducenten

“Het circulair denken begint al in de designfase.”

koop je geen lampen meer. Je huurt er licht. Dat heeft als voordeel dat het bedrijf de installatie verzorgt, de materialen beheert en dus zelf het afval terugkrijgt. Ze profiteren zelf van hun duurzame ideeën.”

“Zo koop je ook geen tapijten meer, maar betaal je voor wandeltijd. Het meest duurzame product wordt aangeleverd door de leverancier, die zelf onderhoudt, herstelt en de eigen materialen terugneemt en recycleert. Dat maakt voor de leverancier de kosten beter voorspelbaar. Evenmin koop je nog kinderkleding. Ook dat huur je. De huurwinkel kan het materiaal langer laten meegaan, beter gebruiken en opnieuw zelf de grondstof blijven beheren.”

Thomas Derveaux (business-analist OVAM)

De rol van OVAM is dus niet enkel regulerend, stelt Thomas Derveaux. “We moeten niet alleen aangeven wat er moet gedaan worden. We geven ook graag mee wat kan gedaan worden. Zo gaan we stap voor stap naar een circulaire economie. Het begint met de bakker die broodverspilling tegengaat door er broodpudding van te maken. Maar evengoed met een ontwerper die eerst nadenkt over de demonteerbaarheid, de herstelbaarheid, het materiaalverbruik en de recyclagemogelijkheden van zijn ontwerp.”

Tekst: Patrick Verhoest
Illustratie: 123rf.com | Foto: GF

Circulaire economie in Vlaanderen

Thomas Derveaux werd drie jaar geleden aangeworven bij OVAM. Hij is projectleider van de website Cirkeltips. Zijn opdracht bestaat erin bedrijven een tool aan te leveren die hen ertoe aanzet verder te gaan in hun duurzaam materiaalbeheer. In een aantrekkelijke vorm kunnen ondernemers zich positioneren in hun sector. Via een uiterst praktische aanpak streeft OVAM ernaar het circulair materiaalbeheer een boost te geven.

Sinds 1 januari 2017 bestaat Vlaanderen Circulair. De organisatie is aangesteld door de Vlaamse Regering. Het is het knooppunt voor circulaire economie in Vlaanderen. Het

is een partnership van overheden, bedrijven, non-profit en kenniswereld die samen engagement voor actie aangaan.

Het operationeel team, dat voor de dagelijkse werking instaat, is ingebed in OVAM. Binnen de organisatie poolen diverse spelers mensen en middelen. Met het eengemaakt team ontstaat volgens OVAM een uniek en slagkrachtig aanspreekpunt voor circulaire economie in Vlaanderen. (PV)

www.ovam.be | www.vlaanderen-circulair-be | www.cirkeltips.be